

65 de ani de la făurirea statului național unitar român

TREPTE CĂTRE MAREA UNIRE: 1877

Fără îndoială, unul dintre momentele premergătoare, esențiale în realizarea Marii Uniri din 1918, a fost cucerirea Independenței în urma războiului din 1877. Război care a însemnat nu numai neamărate fapte de vitejie, război care a fost cu putință a fi câștigat numai datorită dăruirii întregului popor unui ideal de veacuri, dar care, mai presus de orice, a evidențiat credința nestrămutată a românilor în faptul că reprezintă o națiune care are dreptul de a trăi în libertate și neştirare. Lupta eroică pe câmpul de bătălie a demonstrat întregii Europe, întregii omeniri că încrederea într-o cauză dreaptă, mândria de a face parte dintr-o națiune, din neamul românesc, au puterea de a ridica un popor mic la dimensiunea cosmică a unui stăpîn pe propria soartă, pe propriul viitor. Una dintre impresiunile afirmării privind conștiința poporului român pe care războiul pentru independență de la 1877 l-a imprimat cu majuscule a fost tocmai unitatea întregii națiuni, dăruirea pînă la sacrificiul suprem pentru impunerea și apărarea marelui ideal al neştirării. De aceea unitățile de voluntari venite din Transilvania pentru a participa la lupte, de aceea articolele, luările înflăcărte de poziție ale intelectualilor transilvăneni, poemele scrise cu arzătoare dorință de unitate de scriitorii ardeleni sînt și ele impresiunante măturări ale faptului că Marea Unire din 1918 era dorită, visată încă din acei ani.

Multe, neamărate sînt paginile pe care marile scriitori ai timpului aceluia fierbinte le-au închinat faptelor de glorie de pe câmpul de luptă, ideii de independență și unitate națională. Împreună cu ei pictorii au creat imagini de mare forță ale ostașilor, ale unor momente cruciale ale bătăliilor. Nu este, desigur, cu puțință a le cuprinde aici nici măcar pe cele mai importante. Să-luăm, însă, de unele dintre ciutetele care ni s-au părut definitorii pentru etanul, credința și simțirea patriotică a unora dintre scriitorii, politicienii ce și-au pus opera în slujba ideii de independență națională, am încercat în pagina de față să înlem amintirea nestreră a marelui moment care este pentru noi Războiul de Independență de la 1877.

„Inainte bălești“
STEFAN LUCHIAN

„Dorobanțul“
NICOLAE GRIGORESCU

„Gornistul“
NICOLAE GRIGORESCU

„Idealul independenței a fost realizat în cursul războiului din 1877 prin lupta eroică dusă de armata noastră, împreună cu ostașii ruși și patrioții bulgari. Participarea a numeroși voluntari transilvăneni înrolați sub drapelul românesc la războiul pentru cucerirea independenței a constituit o pagină impresionantă de solidaritate națională în realizarea uneia din cele mai de seamă năzuințe ale întregului nostru popor“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Permanența unui ideal: INDEPENDENȚA

● Această revoluție [1848] odată realizată, ne rămîneau de făcut alte două: o revoluție a unității naționale și, mai tîrziu, a independenței naționale, pentru a readuce în acest fel națiunea la plenitudinea drepturilor ei naturale. Este, deci evident, pentru toți acei care pricep ceva din progresul și desfășurarea istoriei, că revoluția viitoare nu se va mîrgini să fie democratică și socială, ci se va realiza într-una din Unitățile naționale — proritiv tendințelor și ideilor de azi din întreaga Europă și mai cu seamă printre români. Revoluția democratică și socială va servi mai curînd de mijloc decît de scop. Chestiunea unității a făcut mari progrese și s-a simplificat foarte. Unirea Valahiei și a Moldovei este fapt împlinit pentru toată lumea [...] Valahii din Austria cer în cor și cu stăruință să fie constituiți într-un singur corp național de 3 milioane și jumătate; și vor ajunge să obțină aceasta. Cînd deci două mari grupe de 4 și 3 milioane și jumătate de români se vor fi constituit una lingă alta, cine îi va mai putea împiedica să se unească? România noastră deci va exista. Cred adînc în ea. Orb cine nu o vede.

NICOLAE BĂLCESCU

● Libertatea și independența țării, onoarea și prestigiul națiunii cere tributul lor de sînge. Nu

este dar momentul de a mai întreba cauzele care au adus lucrul la atîta astăzi toată atențiunea, toată cugetarea și simțirea românească se concentrează numai în singurul cuvînt acțiune... Privirile întregii Europe sînt ațintite astăzi asupra armatei române. Ce așteaptă Europa de la români? Să nu treacă Dunărea ci să stea pironiți pe loc? Există vreun interes european care ar pretinde de la români să stea nemișcați pe malul stîng al Dunării? Nimic din toate acestea.

AUREL MUREȘIANU

● Așa de tare credem în statornicia propășire a națiunii, încît așteptăm dintr-un moment într-altul ca soarele nostru politic să răsărară [...] Piară dintre noi inimile caduce! Să lăsăm Austria cer în cor și cu stăruință să fie constituiți într-un singur corp național de 3 milioane și jumătate; și vor ajunge să obțină aceasta. Cînd deci două mari grupe de 4 și 3 milioane și jumătate de români se vor fi constituit una lingă alta, cine îi va mai putea împiedica să se unească? România noastră deci va exista. Cred adînc în ea. Orb cine nu o vede.

AL. ODOBESCU

● Neştirnarea noastră a fost pururea reală, ca drept pururea în vigoare, ca fapt știrbit din cînd în cînd, nu prin alt drept, ci prin exces și abuzuri de

putere... Tradiția ei și încercările de a o restitui n-au încetat nicicînd, iar mai cu seamă secolul nostru a fost bogat în succese pe terenul acesta.

● Ar fi un act de adîncă ingrătitudine către strămoșii noștri dacă ne-am inchipuit că cu noi începe lumea în genere și România îndeosebi, că numai noi am fost capabili a avea instinctul neştirării, cînd, la drept vorbind, n-am făcut decît a menținea cu mai mult ori mai puțin succes ceea ce ei au cîștigat fie prin singeroase lupte, fie prin dezvoltarea unei isteții extraordinare, puse amîndouă adeseori în serviciul acesteia unice preocupări a păstrării neamului și țării.

MIHAI EMINESCU

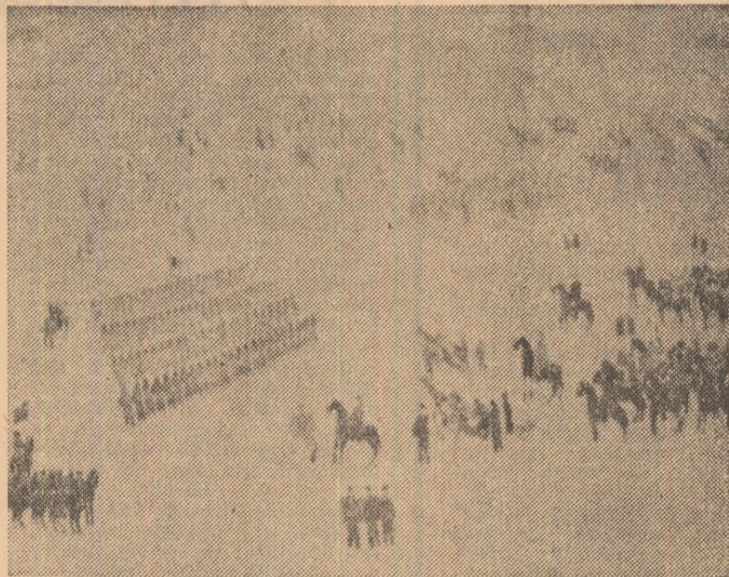
● Secole întregi au luptat frații noștri din România pentru lumină și lege contra barbarismului! Un Mircea, un Ștefan, un Mihail au trăit și au murit cu arma în mînă la porțile Europei, înfrîngînd potopul barbariei și al întunericului... S-ar putea ca acu, români, ca noi, cei mai de aproape lor, noi, asupra cărora încă nu s-au răsfrînt razele binefăcătoare ale victoriei lor, noi să rămînem nepăsători față de aceea care vin a continua opera ce au început-o glorioșii lor strămoși?

ARON DENSUȘIANU

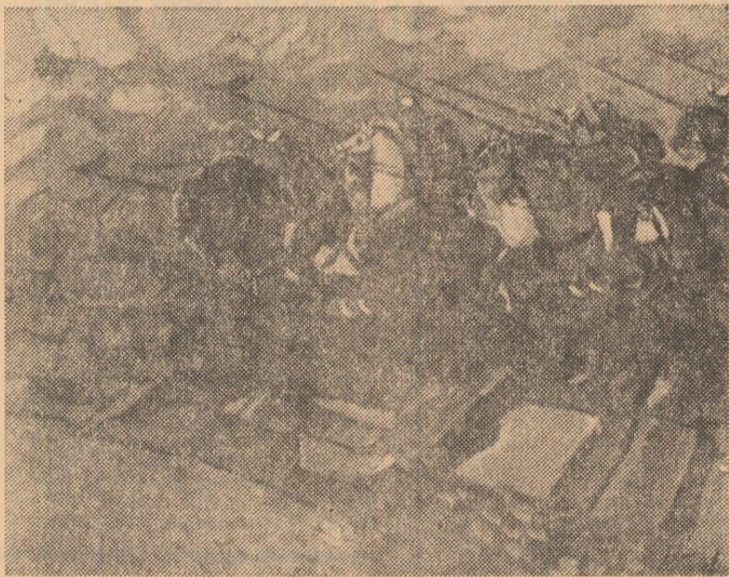
Temă majoră în arta plastică contemporană

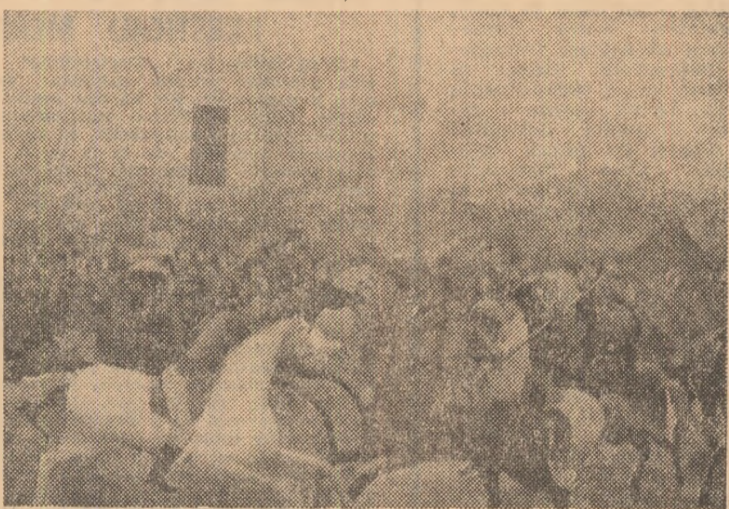
„Grivița 1877“
NICOLAE GROZA

„Atacul“
CONSTANTIN PILIUȚA

„Șarja roșiorilor de la Podul Vidinului, 1877“
BRĂDUȚ COVALIU

„Cucerirea Independenței României“
MIHAI RUSU

STAMPE

Lăsați cîmpuri înverzite,
Tot cu grîne daurite
Și plecai la bătălie
Pentru mama Românie
Să ne batem pentru toți,
Urmași, copii, nepoți
Ca ei bine să trăiască
Pre noi să ne pomenească.

POEZIE POPULARĂ

Voi, nepăsători de moarte, disprețuitori
de viață,
Ce-ați probat cu-avîntul vostru lumei
pusă în mirare,
Că din vultur, vultur naște, din stejar,
stejar răsare!
De la domn pîn'la opincă, duși
de-o soartă norocoasă,
Și-ați făcut ca să pricepem a trecutului
mărimă,
V-ați legat în logodire cu izbînda
glorioasă

Măsurîndu-vă de-o seamă
cu-a strămoșilor nălțime,
Și-arătînd, precum din nouri mindrul
soare se arată,
Cine-am fost odinioară, cine iar
vom fi odată!

(...)
Să trăiți feciori de oaste! Domnul sînt
să vă ajute
A străbate triumfalnic în cetăți
și în redute,
Ca la Rahova cu tunul, ca la Grivița
cu sborul,
Ca la Plevna unde astăzi cei întii
ați pus piciorul,
Înfruntînd pe Osman-Gaziul, și prin fapt
de bărbăție
Egalînd o țară mică cu o mare-mpărăție!

VASILE ALECSANDRI
„Oda a ostașilor români“
(fragmente)

Este scris neştirare
Pe a României stea!
Veniți toți, cu mic, cu mare,
Vă-nchinați, români, la ea!

GEORGE SION
„Steaua României“

Sîntem tari c-avem dreptate; neînvinși
spre viitor;
Cu coroana triumfală, din durerile
trecute:
Prin unire și credință, noi impunem
un popor;
Arma... este brațul nostru; neamul,
forțe nevăzute

BARBU DELAVRANCEA
„Stanțe“

Români din orice parte, din Dacia
întreagă,
Aflați că frații voștri se-ntrec
ca să culegă
Al biruinții laur. Români vă bucurați,
Și ruge călduroase la ceruri înălțați.
Ca neamul să cîștige dorita lui mărire
...Aceasta mi-e dorința, aceasta ni-e
întirea
Suflarea românească întreagă printr-un
grai:

N. SCURTESCU
„Stanțe contemporane“

Eroi au fost, eroi sînt încă
Și-or fi în neamul românesc
Căci ruți sînt ca din tare stîncă
Români ori și unde cresc.

I. NENIȚESCU
„Pui de lei“

Nu am cea mai mică îndoială și frică de a declara în fața reprezentanții naționale. că sîntem o națiune liberă și independentă.

MIHAIL KOGĂLNICEANU

Pagină realizată de MIRUNA IONESCU

GLORIE EROILOR

Ce lucru uimitor! nu-i așa? Simpli țărani, smulși de la plug, să devină dintr-o dată eroi. Inima mea a luat proporții care mă înăbușă, de cînd cu cele petrecute la Grivița... Ce neam! și ce bine este să-ți spui că, e ai nostru!

Românul lăsînd plugul în cîmp și luînd arma rugîntă de patru veacuri a pîșit semeț în fruntea morții, a dat la dușman cu bărbăție și a șters rugina de pe armă în pirjoul ce-i aținea calea. Plugarul blind s-a transformat într-o clipă și prin avîntul său de vitejie a știut să schimbe poreacla glumeață de curcan, într-un titlu glorioș...

VASILE ALECSANDRI

Înălțătoare de inimă și dătătoare de fiori a fost pornirea sufletelor din sate și orașe... A fost o pildă frumoasă de trăinicie a neamului, de credință și mindrie națională.

GEORGE COȘBUC

Națiunea întreagă, bărbați și femei, juni și june, s-au decis a sacrifica totul, averea, sănătatea, viața pentru cele mai sublime bunuri din lume.

DUILIU ZAMFIRESCU

GEORGE BARIȚIU

Românii reintră în luptă, căci în lupte s-au zămislit și prin lupte sînt urșiți să trăiască... Acum nu mai e vorba de o ezita, de o sta pe gînduri. Unul pentru altul și toți pentru unul, armata pentru țară și țara pentru armată! ...Români, cit simțiți, sub drapelul țării adunați-vă, mume cite iubiți țara, minđriți-vă cu fiii voștri, mindrește-te de fiii tăi și de numele fiilor tăi!

ALEXANDRU MACEDONSKI

Mormîntul de la Plevna este înaintea noastră. O lacrimă și o cunună de stejar nu sînt însă destul pentru acest mormînt... Ei au căzut jertfă pentru viitor, voi și amar să fie dar de acela care va cuteza să-și bată joc de acest viitor. Toate mizeriile trecutului să le uităm, dar în viitor fiecare să se teamă de puterea publică, căci numai așa ne vom putea face datoria către movila ce acoperă osemintele fraților noștri căzuți în luptă.

IOAN SLAVICI

